צמ א מיי׳ פ״ד מהל׳ עדות הלכה ד סמג

עשין קט טוש"ע ח"מ סימן ל סעיף ו: ק ב מיי שם ופ"ר מהלר איסורי ביאה הלי טו

ממג שם טוש"ע ח"מ סי

ל סעיף ט וטוש"ע אה" סי' ג סעיף ז:

קא גד מיי׳ פי״ח מהל׳ איסורי ביאה הלכ׳ ל

סמג לאוין קכא טוש"ע

:אה"ע סימן ז סעיף יא

בו:

ל) ב"ב לב., ב) ג"ו שם ודף קסה: סנהדרין ל. גיטין לג: [מוספמא סנהדרין פ"ה],

ג' ע"ו כנ.. ד' עדיות פ"ח מ"ב, ה) בס"א נוסף ד"ה:

מסורת הש"ם

ואסקיניה. דבמקום קול הוי חד מהימן: ודכולי עלמא. בין לר׳ אלעזר בין לר"ש: מלערפין. שני עדים המעידים זה שלא בפני זה בשאר עדיות: דחיישינן לוילותה דבי דינה. שהורידוהו שני פעמים ועכשיו יעלוהו ויבטלו דבריהם. והיינו דהאמר ר' אלעזר דמאחר שהורדנוהו ע"פ העוררין אין מעלין

פרק שני כתובות

ואסקיניה 🕫 ואתו בי תרי ואמרי בן גרושה ובן

חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר

ידענא ביה דכהן הוא ודכולי עלמא מצמרפין

לעדות והכא במיחש לזילותא דבי דינא

קמיפלגי תנא קמא סבר כיון דאחתיניה לא

מסקינן ליה חיישינן לזילותא דבי דינא

ורשב"ג סבר אגן אחתינן ליה ואגן מסקינן ליה ולזילותא דבי דינא לא חיישיגן מתקיף

לה רב אשי אי הכי אפי' תרי ותרי נמי אלא

אמר רב אשי במצמרפין לעדות קמיפלגי

יובפלוגתא דהני תנאי דתניא אין עדותן מצטרפת עד שיראו שניהם כאחד ר' יהושע

בן קרחה אמר אפי' בזה אחר זה ואין עדותן

מתקיימת בב"ד עד שיעידו שניהם כאחד ר^י

נתן אומר בשומעין דבריו של זה היום

בותני' מיהאשה שנחבשה בידי עובדי

כוכבים על ידי ממון מותרת לבעלה על ידי

שמואל בר רב יצחק אמר רב ילא שנו אלא שיד ישראל תקיפה על עובדי כוכבים

אבל יד עובדי כוכבים תקיפה על עצמן אפילו על ידי ממון אסורה לבעלה

מתיב רבא יהעיד רבי יוםי הכהן ור' זכריה

בן הקצב על בת ישראל שהורהנה באשקלון

וריחקוה בני משפחתה ועדיה מעידים

אותה שלא נסתרה ושלא נממאה ואמרו

נפשות, אסורה לבעלה: גבו

וכשיבא חבירו

למחר שומעין דבריו:

אמר רב

להם חכמים אם אתם מאמינים שהורהנה האמינו שלא נסתרה ושלא

ע"פ עד זה השני אע"פ שיש ללרפו עם האחר: ואנן מסקינן ליה. ואי קשיא תרי ותרי נינהו אוקי תרי לבהדי תרי ואוקמינן אחזקיה קמייתא דאסקיניה ע"פ עד הראשון שהוא נאמן דהא אכתי אין עוררין דקול לאו עוררין הוא: אפילו חרי. אתו בהדי הדדי נמי בפעם שניה לרבי אלעזר לא מסקינן ליה: עד שיראו שניהם כאחד. את העדות לאפוקי אחד אומר בפני הלווהו ואחד אומר בפני הודה לו עליו: ואין עדותן מתקיימת. להתקבל בב"ד ואפי' ראו שניהן כאחדם. ופלוגתא אחריתי היא ולאו ר׳ יהושע בן קרחה קאמר לה ורבי אלעזר ורבן שמעון בפלוגתא דרבי נתן ורבנן פליגי: בותבר' ע"י ממון מותרת לבעלה. דמרתתי להפסיד ממוגן ואיגן מפקירין אותה: ע"י נפשות. שהיתה נידונת למות: חסורה לבעלה. דהואיל ונוהגין בה הפקר חוששין שמא נתרנתה באחד מהן: גמ' לא שנו. דע"י ממון מותרת לבעלה: אלא שיד ישראל מקיפה על העובדי כוכבים. ויראים לעשות שלא כדין שמא יפסידו ממונס: שהורהנה. נתמשכנה: ועדיה. אותן שהעידו שהורהנה: והא אשקלון. דארך פלשתים היא ועוד כבר גלו ישראל:

ואם ליניה. וא"ת ולמאן דחיים לזילותא דבי דינא היכי אסקוהו כיון דאחתיניה מחמת הקול וליכא למימר דליכא זילותא דבי דינא אלא היכא שהורידוהו שתי פעמים כדמוכח בחזקת הבתים (ב"ב דף לב.) וי"ל דליכא זילותא דבי דינא אלא היכא שהורידוהו ע"י עדות אבל

בהורדה שע"י הקול ליכא זילותא לב"ד ואע"ג דאמרינן (גיטין דף פא.)

גבי גרושה לכהן דלא מבטלים קלא היינו משום דאית ליה תקנתא אבל הכא דאי לא מסקינן ליה לעולם פסול מבטלין וי אי נמי בחרומה דרבנו סקילו: אנן אחתינן דיה אנן מחקינן ליה. פי׳ בקונטרס אע״ג דתרי ותרי נינהו אוקי תרי להדי תרי ואוקי גברא אחזקתיה וקשה לר"י לבפרק האומר בקדושין (דף סו. ושם) קאמר גבי ינאי היכי דמי אילימא דתרי אמרי אשתבאי ותרי אמרי לא אשתבאי מאי חזית דסמכת אהני פירוש אהני דאמרו לא אשתבאי סמוך אהני ואמאי קאמר ויבוקש הדבר ולא נמצא והתם פי׳ בקונטרם דלא אמרי׳ אוקי תרי בהדי תרי ואוקי גברא אחוקיה דהא לא באו להעיד על אמו אלא על ינאי ולו לא היה חוחת כשרות ואין נראה לר"י דחזקת האם מהניא גם לינאי כדמשמע הכא ואמרינן נמי לעיל בפ"ק (דף יג. ושם) לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה ואפילו מאן דפסל בבתה היינו משום דמעלה עשו גבי זנות וגם אין לומר כמו שתירץ ר"ת דליכא למימר התם אוקמינן אחזקה לפי שכל הנשים היו בחזקת שבויות דא"כ היכי מייתי מינה ראיה על אשתו שזינתה בעד אחד דשאני התם דכל הנשים בחזקת שבויות אבל אשתו זינתה היא בחוקת היתר ונראה לר"י דתרי ותרי ספיהא

נטמאה ואם אי אתם מאמינים שלא נסתרה ושלא נטמאה אל תאמינו שהורהנה והא אשקלון דיד עובדי כוכבים תקיפה על עצמן וקתני דרבנן הוא ומדרבנן החמירו דלא מוקמינן לה אחזקה והכא בתרומה הולהוה דרבנן הקילו ובפרק בכל מערבין (שירובין דף לה.) גבי תרומה ונטמאה כו' ספק הרי זה חמר גמל דברי ר"מ ומוקי לה" רבה ורב יוסף בשתי כתי עדים הא דלא מוקמינן לה אחזקתה דלא נטמאת אע"ג דתרומה בזמן הזה דרבנן היינו משום דערובי תחומין דאורייתא לר"ת אי נמי שאני התם דאיכא ריעותא דהרי נטמאת לפניך ולא אמרינן השתא הוא דאיטמי אע"ג דגבי מקוה אמרינן השתא הוא דחסר ואתאי (נדה דף ב:) הכא דאיכא שתי כתי עדים לא אתרינן השתא הוא דאיטמי ובשנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת דאמרינן לעיל (דף כב:) לא תלא ולא מוקמינן לה אחזקת אשת איש היינו משום דחזקה דאשה דייקא ומנסבא מרעה לה לחזקת אשת איש אע"ג דבשנים אומרים מת אמרינן בהאשה רבה (יבמות פו:) דמוחרת לחזור לו וכיון דליכא חומרא בסוף לא דייקא מ"מ הכא כיון דמכחישין זה את זה איכא חומרא ובשנים אומרים נחגרשה ושנים אומרים לא נחגרשה דאמרינן נמי לא חלא אע"ג דלא דייקא וליכא נמי חזקה דאין האשה מעיזה פניה דשלא בפני בעלה מעיזה וכ"ש היכא דמסייעין לה עדים ויש לומר דמכל מקום דייקא לפי שיראה שיחמו עדיה או יפסלו אותם בגזלנותא ובהאשה רבה (שם נג: ושם) גבי בעו מיניה מרב ששת עד אחד ביבמה מהו כו' אמר להו תניתוה אמרו לה מת בנך ואחר כך מת בעליך ונתייבמה ואח"כ אמרו לה חילוף הדברים תלא והולד ראשון והאחרון ממזר היכי דמי אילימא תרי ותרי מאי חזים דסמכם אהני דאסרי ליבם סמוך אהני דשרו לה וקשה דמאי פריך והא אים לן לאוקמי אחזקה דאסורה ליבם שמם בעלה מחלה כדאמרינן בפרק ארבעה אחין (שם דף לא. ושם) גבי נפל הבית עליו ועל בת אחיו כו' ועוד כיון דמרי וחרי ספיקא דרבנן הוא יש לאוסרה כדאמרינן גבי ינאי והמם לא דייקא כדאמרינן המם זימנין דרחמא ליה ליבם וי"ל דמ"מ מהלי דיוקא דידה לענין דמרעה ליה לחזקת איסור ליבם והא דפריך נמי התם כו' ועוד ממזר ספק ממזר הוא אע"ג דבחזקת איסור ליבם היא מ"מ לא הוי ממזר ודאי דמהני דיוקא דידה כדפרשינן ועוד כיון דתרי ותרי ספיקא דרבנן אין לנו להעמידה על חזקתה ולהתירו בממזרת ורבינו יצחק בר ברוך פי׳ דלא אמרינן בכל הני אוקמא אחזקה לפי שהשנים שמוליאים אותו מחזקתו של היתר הם מעידים תחלה ומיד כשהעידו ילא מחזקתו ע"י עדותן ותו לא אמרינן אוקמא אחזקה ולהכי פריך לעיל מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא דשנים שאומרים נתקדשה העידו תחלה ובשנים אומרים נתגרשה אע"פ שהם העידו תחלה מ"מ היתה בחוקת אשת איש וכן ההיא דהאשה רבה ודינאי שנים המוליאין אותו מחוקתו באו תחלה ואין נראה לרבינו ילחק דהא הכל בשמעתין מוקמינן ליה אחזקה אע"ג דכבר פסלוהו השנים והוליאוהו מחזקתו ואין סברא שיועיל מה שעד אחד המכשיר העיד קודם ישיועוד דרב אשי משמע דבעי למימר דאפילו אחו שניהם לבסוף דמסקינן ליה: עד ידי שמון מותרת שעד אחד המכשיר העיד קודם ישיועוד דרב אשי משמע דבעי למינסא משום דמרתתי להפסיד ממונם ולא דמי לשבויה וכן מוכח בגמרא לבעלה. נראה דמומרת אפילו לבעלה כהן דלא חיישינן אפי׳ לאונסא משום דמרתתי להפסיד ממונם ולא דמי לשבויה וכן מוכח בגמרא דקאמר לא שנו אלא שיד ישראל תקיפה על העובדי כוכבים אבל יד העובדי כוכבים תקיפה על עלמן אפילו ע"י ממון אסורה לבעלה ועל כרחן היינו לכהונה מדקאמרי אף אנן נמי תנינא מההיא דריחקוה בני משפחתה והא לא שייך אלא לכהונה דבישראל לא שייך וריחקוה בני משפחתה דאינה אסורה אלא לבעלה ועוד ראיה דתנן בפ׳ שני דמסכת ע״ז (דף כב.) אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים מפני שחשודים על הרביעה ורמינהו לוקחין מהן בהמה לקרבן לא קשיא הא לכתחלה והא דיעבד ומנא חימרא דשני בין לכתחלה כו׳ דתנן לא תתייחד אשה עמהם מפני שחשודים על העריות ורמינהו האשה שנחבשה ע"י עובדי כוכבים ע"י ממון מותרת לבעלה אלא ש"מ שני לן בין לכתחלה לדיעבד משמע דאין לחוש כלל שנבעלה דאי מותרת לבעלה ישראל קאמר דלא חיישינן שמא נתרלת אבל לבעלה ש כהן אסורה דחיישינן שתא נאנסה א"כ לא הוה מייתי מידי: רעד ידי גפשות אסורה לבעלה. היינו אפילו לבעלה ישראל דחיישין שתא נתרצת כדי למיא אן שלא יהרגנה דאי לבעלה כהן קאתר ואסורה שתא נאנסה א"כ הוה ליה למימר אסורה לכהונה אלא ודאי אפילו לבעלה ישראל אסורה וא"ת לנועות לישתרו דקודם לכן מסרן נפשייהו כדמשמע בריש מכילחין (דף ג:) גבי כל הנשאת ברביעי תיבעל להשר תחלה ולריך לומר דהכא חיישינן על כל אחת שמא אינה לנועה ואפילו נראית לנועה שמא אינה:

עד שיעידו בבית דין כחחד, ו וא"ג אחמיניה לאו דומא אלא שירד מעלמו]. 1) [שם:], **ה**) [ו רילב״א דרב אשי נמי מוקי לה כשבא עד אחד המכשיר קודם שנים הפוסלים אבל בבאו שנים הפוסלים תחלה בזה אחר זה לא בעי לאוקמי דהא לא הוי קרי במתני׳ ע"פ עד אחד דכיון דכי אמי עד אחד אין ממש בדבריו מד שבא האחרו עד שכנו הממנון. ש. (ט) [ונקט רישא לבעלה אגב סיפא ובגמ' נמי נקט לבטלה אגב מחני' ח"יו.

מוסף רש"י

במצטרפין לע במצטרפין לכ״א לעדות קמיפלגי. לר"א אין מלרפין עד אחרון עם הראשון הואיל ולא העידו שניהם כאחד. כרבנו דפליגי אדרבי נתן, אבל אם באו ליה ומוקמינן ליה אחזקה קמייתא דמוחזק לן באבוה דכהן הוא ולזילותא לא מיסיק, ורשב"ג כל כל מק מיסיק, ורשב"ג כל מק (שם). ובפלוגתא דהני תנאי. ל' מקן ורכק (שם). דתניא אין עדותן מצטרפת. אין לרין כאן כלי מתלוקת דרפי יהושע בן קרחה ורבנן, אלא כך היא ברייתא שלמה בשילהי זה בורר, ומשום גררא דסיפא נקט רישא (שם). אפילו בזה אחר זה. אחד אומר ניום ראשון לוה פלוני מפלוני מנה ואחד אומר ביום שני ראיתיו גם אני שלוה ממנו, דמ"מ אמנה קא מסהדי, ות"ק סבר אמנה דקא מסהיד האי לא קא מספיד האי וה"ל לנבי מפרש שפיר בסנהדרין (ל.) מהרא ומסברא מוחו. עד שיעידו שניהם כאחד. בפני ב"ד (שם) וסתמא הוא ולא ר' יהושע בן יאנו וננו ל ייטוטע קרחא קאמר לה (טנהז ל.). על ידי ממ שהיתה חייבת ממון (ע"ז

תוספות רי"ד (המשך) חוששים שמא נתרצת לא׳ מהן ומשמע שהיא אסורה לישראל ואינו נ"ל דא"כ גם בשבוי׳ נאמר כן ונאסור והאיך מתנה אדם לאשתו אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאינתו. א״ו אע"פ שמפקירים אותה אל כ שמכקיים אותה לא חיישינן שמא מתרצת אלא הכל הוא באונס. וכך פי׳ גם ר״ח ז״ל אסורה לבעלה כהן: המעון הזה. פי׳ שבועה הוא. א״ר שמואל ברבי יצחק ל״ש . פי' שע"י ממוז מותרת שלא שיד ישראל תקיפה על עובדי כוכבים פי׳ שיראים מישראל אבל יד עובדי כוכבים תקיפה על ישראל אפילו על ידי ממון . אסורה דלא מירתתי

תוספות רי"ד

דכהן הוא ואסקיני' פי דע"א ואמז להכחיש אח ואמרו בן גרושה ובן . חלוצה הוא ואחחיוי׳ בי' דכהן הוא ר"א סבר באון הארא אורים הכא [כיון] דאיכא עוררים תרי דפסלו לי׳ אין מעלין לכהונה ע״פ ע״א . שמרשירו ואט"ו דאירא שלא העידו יחד בב"ד אין . מצטרפים ורשב"ג סבר ע"פ ע"א זה שמכשירו שמצטרפים אותו עם שמצטופים אוזנו עם הראשון ואמרי׳ אוקי תרי לבהדי תרי ואוקי גברא . אחזקתיה. ואי קשיא והא אמרת לעיל דבתרי ותרי דהוא ספק תורה ל"א אוקי גברא אחזקתיה יש לתרץ ודאי באיסור תורה אמרינן הכי והכא בתרומה דרבנן והכי מוקמי' לה לקמן בשילהי פירקין והלכך מקילין בה ואמרי אוקי ואוקי חרי לרהדי חרי ואוקי גברא אחזקתיה. ובפלוגתא דתניא. אין . עדיות מצטרפיז עד שיראו [בן קרחה] אומר רזה אח"ז פיי אפילו . וז"א בפני הודה לו שמה שראה זה לא ראה זה. שואור ווו לא דאור ווו. ואע"ג דבמנה חד מסהדי לת"ק לא מצטרפי. ולר"י מצטרפי: ואין עדותן מתקיימת בכ״ד עד שיעידו שניהם כאחד ר״נ אומר שומעיז דבריו של זה היום שומעין דבריו ואתי ר"א כת״ק ורשב״ג כר״נ וקי״ל דהלכה כר״י [בן קרחה] שעדותן מצטרפות אע"פ . שלא ראו שניהן כאחד מתקיימת בב״ד ואף על פי שלא העידו כאחד: **מתני'** שלא העידו כאודו בידי האשה שנחבשה בידי עובדי כוכבים. ע"י ממון מותרת לבעלה ע"י נפשות אסורה. עיר שכבשוה כרכום כל כהנות שבתוכה מסולות. ואת יש להז עדית אפי׳ עבד אפי׳ שפחה הרי אלו נאמנין שאין אדם נאמן ע"י עצמו. א"ר זכריה בן הקצב המעון הזה לא זזה ידה מתוך ידי משעה שנכנסו עובדי כוכבים לירושלים ועד שיצאו א"ל אין אדם נאמן על ידי עצמו. פי׳ באשת כהן מיירי דאי באשת ישראל אפילו ע״י נפשות מותרת דאנוסה היא ומדסיפא בכהנות רישא נמי בכהנות הלכך ע"י ממון מותרת לבעלה דמירתתי דלמא מפסדי ממונא ולא אנסו לה אבל ע"י נפשות דלא מירתתי הואיל ונוהגים בה הפקר